

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

V Bruseli 15.10.2009
KOM(2009) 538 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Smerom k integrácii námorného dozoru:

Spoločné prostredie na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ

{SEC(2009) 1341}

SMEROM K INTEGRÁCIÍ NÁMORNÉHO DOZORU:

SPOLOČNÉ PROSTREDIE NA ZDIEĽANIE INFORMÁCIÍ PRE NÁMORNÚ OBLASŤ EÚ

1. ÚVOD

V oznámení o Integrovannej námornej politike Európskej únie sa Európska komisia zaviazala, že „*prijme kroky na užšie prepojenie systému dozoru existujúcich monitorovacích a lokalizačných systémov používaných pre námornú bezpečnosť a ochranu, na ochranu morského životného prostredia, na kontrolu rybného hospodárstva a vonkajších hraníc a pre ďalšie činnosti na uplatňovanie práva*“¹.

Rada pre všeobecné záležitosti na zasadaní 8. decembra 2008 nabádala Komisiu k práci smerujúcej k interoperabilite medzi systémami v členských štátoch a v rámci Spoločenstva s cieľom znížiť náklady na prevádzku systémov námorného dozoru. Tento prístup k prehĺbeniu integrácie námorného dozoru bol potvrdený v cestovnej mape pre vývoj Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR), ktorý predpokladá postupné vytvorenie Spoločného prostredia na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ² ako aj nedávnou aktualizáciou monitorovacieho a informačného systému Spoločenstva pre lodnú dopravu³.

Cieľom integrácie námorného dozoru je vytvoriť prehľad o situácii na mori, ovplyvňujúcej námornú bezpečnosť a ochranu, ochranu hraníc, ochranu morského životného prostredia, kontrolu rybného hospodárstva, obchodné a ekonomické záujmy Európskej únie ako aj uplatňovanie práva vo všeobecnosti a obranu, s cieľom uľahčiť správne rozhodovanie.

Prehľad o situácii na mori znamená skutočné porozumenie aktivitám spojeným s námornou oblasťou, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť, ochranu, ekonomiku alebo životné prostredie v Európskej únii a v členských štátoch. Na základe jasne vymedzených potrieb a práv užívateľov pomáha situačné povedomie úradom zodpovedným za monitorovanie a lokalizáciu pri komplexnom riadení a prevencii všetkých situácií, udalostí a činností, súvisiacich s námornou oblasťou EÚ.

Námorná oblasť EÚ zahŕňa teritoriálne vody členských štátov EÚ, výlučné ekonomické zóny a kontinentálne šelfy vymedzené v Dohovore organizácie spojených národov o morskom práve z roku 1982, ako aj aktivity súvisiace s námornou oblasťou vykonávané na morskom dne, pod hladinou, na hladine a nad morskou hladinou ako napríklad inštalácie, kargo a malé lode a plavidlá plaviace sa pod vlajkou, vo vlastníctve, spravované alebo viazané k EÚ. Okrem toho zahŕňa akúkoľvek oblasť so službou Pátracej záchranej služby alebo Oblasť aktivít, ktorá bola určená na námornú prevádzku EÚ pod civilným alebo vojenským dohľadom⁴.

¹ KOM (2007) 575, v konečnom znení z 10.10.2007.

² KOM(2008) 68, v konečnom znení, 13.2.2008, 9.

³ Smernica 2009/17/ES o zmene a doplnení smernice 2002/59/ES, ktorou sa zriaďuje monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu, ÚV EÚ L 131, 28.5.2009, s. 101. Rovnako relevantné je nariadenie (ES) č 725/2004 z 31. marca 2004 o zvýšení bezpečnosti lodí a prístavných zariadení, ÚV EÚ L 129, 29.4.2004, s. 6.

⁴ Aj keď majú všetky oblasti uvedené v „námornej oblasti EÚ“ priamy alebo nepriamy vplyv na záujmy a politiku EÚ, nie všetky podliehajú správe EÚ.

Existuje jasná potreba zdieľať informácie o námornom dohľade. Orgány v rozličných sektoroch, zaoberajúce sa monitorovaním a lokalizáciou činností na mori, zbierajú dáta a prevádzkové informácie s cieľom zabezpečiť čo najlepšie povedomie o aktivitách na mori pre vlastné použitie. Tento prehľad v súčasnosti pre mnoho skupín užívateľov nezahŕňa doplnkové informácie, zbierané sektorovými užívateľmi, z dôvodu nedostatku vzájomnej výmeny informácií. Vývoj prostriedkov, umožňujúcich výmenu dát a informácií by mal rozšíriť prehľad povedomia odlišných užívateľov. Rozšírené prehľady zvýšia efektivitu orgánov členských štátov a znížia náklady.

Cieľom tohto oznámenia je vymedziť hlavné zásady pre vývoj spoločného prostredia pre zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ a spustiť proces vedúci k jeho vzniku. Aby mohol byť tento cieľ dosiahnutý, je potrebné posilniť spoluprácu a súdržnosť medzi Európskou komisiou, členskými štátmi a partnermi, ktorých na tieto účely môže stanoviť Európske obranné spoločenstvo.

2. VÝZVY

V súčasnosti sa pri vývoji spoločného prostredia pre zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ vyskytujú nasledujúce výzvy:

Rozdielne skupiny užívateľov a operátorov: Na národnej úrovni a na úrovni EÚ zbierajú národné orgány, zodpovedné za obranu, ochranu hraníc, colné záležitosti, znečistenie morí, kontrolu rybného hospodárstva, námornú bezpečnosť a ochranu, riadenie lodnej dopravy, reakciu na nehody a katastrofy, pátraciu a záchrannú službu, ako aj presadzovanie práva, informácie pre vlastnú potrebu.

Väčšina informácií potrebných na vybudovanie situačného povedomia o aktivitách na mori je stále získavaná množstvom systémov v jednotlivých sektoroch na národnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni, aj napriek existencii technologických prostriedkov na zdieľanie týchto informácií zmysluplným spôsobom.

Zatiaľ čo v niektorých prípadoch si zainteresované orgány nie sú vedomé toho, že podobné informácie sa získavajú inými orgánmi a systémami, v iných prípadoch o existencii podobných informácií vedia, avšak nie sú schopné ich navzájom zdieľať, pretože štandardy na zdieľanie informácií, dohody a politiky týkajúce sa procesov výmeny informácií v súčasnosti existujú len v niektorých skupinách užívateľov.

Odlíšne právne rámce: Na rozdielne aktivity námorného dozoru sa vzťahuje každý z troch pilierov EÚ. Systémy dozoru boli vyvinuté na základe legislatívy, špecifickej pre daný sektor, medzinárodnej legislatívy a legislatívy EÚ. Bez ohľadu na existujúci rámec EÚ by nič nemalo brániť členským štátom v integrácii aktivít námorného dohľadu.

Cezhraničné hrozby: Hrozby pre členské štáty v námornej oblasti EÚ často vyžadujú zlepšený transnacionálny a niekedy aj transektorový prístup, predovšetkým s ohľadom na širé more.

Osobitné právne predpisy: Medzinárodné právne predpisy a predpisy EÚ rámcujú aktivity námorného dohľadu na šírom mori s ohľadom na spracovanie osobných, dôverných alebo utajených údajov.

3. ROZSAH PÔSOBNOSTI

Vzhľadom na uvedené výzvy môže byť proces vymedzenia a implementácie spoločného prostredia pre zdieľanie informácií úspešný len pri súčasnej konzultácii a koordinácii so všetkými skupinami užívateľov a operátorov a pri plnom rešpektovaní princípu subsidiarity. Susediace tretie krajiny by mali byť zainteresované, kedykoľvek sa to považuje za potrebné.

Jednotlivé zložky spoločného prostredia pre zdieľanie informácií sa majú chápať nasledovne:

- **„Spoločné“**: Keďže majú byť informácie zdieľané medzi odlišnými skupinami užívateľov, dáta použité na tento účel sa majú získať len jedenkrát.
- **„Informačné“** musí umožniť užívateľsky definované situačné povedomie. Informácie by mali byť identifikovateľné, dostupné, zrozumiteľné a použiteľné, keďže pochádzajú od rôznorodých skupín užívateľov. Musí byť zabezpečené spracovanie takýchto informácií pri dodržaní patričných bezpečnostných štandardov.
- **„Zdieľanie“** znamená že každá skupina dostáva, ale aj poskytuje informácie na základe predtým dohodnutých štandardov a procedúr.
- **„Prostredie“** odkazuje na prepojené sektorové informačné systémy, ktoré umožňujú užívateľom vytvoriť špecifické prehľady situačného povedomia, umožňujúce identifikovať trendy a odhaliť anomálie a hrozby.

Vytvorenie spoločného prostredia pre zdieľanie informácií by malo zabezpečiť:

Interoperabilitu: Musia sa nájsť spôsoby a prostriedky na umožnenie výmeny informácií medzi používanými⁵ sektorovými systémami a tiež medzi sektorovými systémami v súčasnosti vyvíjanými Európskou úniou a členskými štátmi s podporou agentúr EÚ ako napríklad Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA), Agentúra Spoločenstva pre kontrolu rybolovu (CFCA), Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov EÚ (Frontex) a Európska obranná agentúra (EDA)⁶. Táto potreba si vyžaduje aby sa existujúce a budúce štandardy, prepojenia, netechnické procesy a procedúry vyvinuté a vytvorené, čo umožní zdieľanie informácií a ochranu informácií zdieľaných na základe dohodnutých prístupových práv. Tento proces by mal viesť k zlepšeniu interoperability medzi sektorovými systémami v rámci členského štátu.

Zlepšenie situačného povedomia: Informácie získané v tomto prostredí majú viesť k zlepšeniu situačného povedomia v rámci EÚ a členských štátov.

Efektívnosť: Takéto prostredie by malo navyše prispieť k zjednoteniu úsilia subjektov so záujmami v námornej oblasti predchádzaním duplikovaniu pri zbere informácií a tým značne znížiť náklady zúčastneným aktérom. Postupne sa môže predpokladať viacúčelový prístup pri používaní nástrojov a možností na vykonávanie dozoru vo viacerých skupinách užívateľov.

⁵ Napríklad SafeSeaNet, CleanseaNet, EU LRIT Data centrum prevádzkované EMSA.

⁶ Glosár termínov a akronymov možno nájsť v Pracovnom dokumente útvarov Komisie sprevádzajúcom toto Oznámenie.

Subsidiaritu: Prevažná väčšina monitorovacích a lokalizačných aktivít na mori je vykonávaná pod dohľadom členských štátov. Na základe princípu subsidiarity sú členské štáty zodpovedné za koordináciu zberu a overovania informácií z všetkých agentúr, úradov a národných operátorov, uprednostňujúc jednotný národný koordinačný mechanizmus. Členské štáty budú v prípade potreby tiež spravovať prístupové práva tretích strán, hodnotiť informácie a úroveň bezpečnosti dát a schvaľovať a kontrolovať výberové rozširovanie a mechanizmy zabezpečenia dát.

4. Hlavné zásady pre vývoj spoločného prostredia na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ

4.1. Zásada 1: Prístup prepájajúci všetky skupiny užívateľov

Spoločné prostredie na zdieľanie informácií umožní orgánom v členských štátoch zvýšiť efektivitu použitia informácií získaných námorným dohľadom. Spoločné pravidlá a štandardy na úrovni Spoločenstva sa majú vytvoriť s cieľom optimalizovať výmenu informácií medzi jednotlivými skupinami užívateľov. Všetky skupiny užívateľov majú dostať možnosť poskytovať a/alebo získavať informácie na národnej úrovni z medzinárodných⁷, regionálnych⁸, komunitných⁹, vojenských¹⁰ a interných bezpečnostných systémov a mechanizmov¹¹ na základe „opodstatnenej potreby informovanosti“ v súlade s podmienkami použitia a vymedzením užívateľských prístupových práv s cieľom zvýšiť individuálny užívateľsky definovaný situačný prehľad.

4.1.1. Otázky, ktoré je potrebné zvážiť

- (1) *Flexibilné prostredie pre zdieľanie informácií:* Spoločné prostredie na zdieľanie informácií má byť dostatočne bezpečné, malo by tiež byť dostatočne pružné na prispôbenie sa požiadavkám a situácii nových užívateľov. Táto situácia poukazuje na potrebu umožniť všetkým skupinám užívateľov podieľajúcim sa na spoločnom prostredí pre zdieľanie informácií prístup k čo najväčšiemu možnému množstvu informácií s cieľom umožniť vytvorenie takého individuálneho situačného prehľadu, ktorý spĺňa operačné požiadavky. Spomínaná potreba bola zistená napríklad pri spoločných operáciách Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov EÚ (Frontex) určených na predchádzanie ilegálnym aktivitám na južných vonkajších hraniciach EÚ.
- (2) *Poskytovanie úplných informácií pre lepšie rozhodovanie:* Zlepšenie schopnosti rozhodovať sa môže dosiahnuť len ak prispejú všetky skupiny. Napríklad výmena informácií medzi civilnými orgánmi a obrannými silami má byť dvojsmerná pri rešpektovaní pravidiel súvisiacich s bezpečnosťou informácií.

⁷ Napríklad AIS, LRIT.

⁸ Napríklad BSRBCC, BSBC.

⁹ Napríklad SafeSeaNet, EU LRIT Data Centre, CleanSeaNet, VMS, EUROSUR.

¹⁰ Napríklad MSSIS, VR-MTC, SUCBAS.

¹¹ Napríklad informačné systémy MAOC-N, CeCLAD, FRONTEX.

4.1.2. *Odporúčania*

- (3) *Žiadna duplikácia dát:* Dáta o monitorovaní dopravy sa majú šíriť len jedenkrát prostredníctvom systému Safe-Sea-Net¹². Identické dáta sa môžu poskytnúť všetkým uznaným užívateľom vrátane obrannej komunity v súlade existujúcim právnym rámcom na úrovni EÚ alebo tento rámec v prípade potreby zmeniť.
- (4) *Interoperabilita medzi skupinami užívateľov v EÚ:* Podpora vojenských síl civilne vedenej námornej bezpečnosti a ochrane, vrátane misií v reakcii na katastrofy si vyžaduje zlepšenie interoperability a prepojenosti všetkých relevantných aktérov na vnútroštátnej úrovni.
- (5) *Národná koordinácia:* Zlepšené riadenie záležitostí súvisiacich s námorným dozorom sa má dosiahnuť najskôr na vnútroštátnej úrovni. K tomuto bodu sa odporúča aby orgány, predtým označené ako sektorové informačné centrá, slúžili ako rozhrania v spoločnom prostredí pre zdieľanie informácií.
- (6) *Medzinárodná a regionálna spolupráca:* Pri budovaní rozhraní medzi jednotlivými systémami námorného dohľadu v rámci EÚ by mala byť venovaná patričná pozornosť potenciálu zdieľania vybraných častí informácií s tretími krajinami. Otázky bezpečnosti a reciprocity poskytovaných informácií by tiež mali byť zvážené. Päť regionálnych morských oblastí (Baltické more, Severné more, Atlantický oceán, Stredozemné a Čierne more) a najodľahlejšie regióny Spoločenstva predstavujú vo všetkých prípadoch veľké oblasti so špecifickými hrozbami. Je potrebné ďalšie úsilie na adekvátnu odpoveď na tieto hrozby.

4.2. **Zásada 2: Budovanie technického rámca pre interoperabilitu a budúcu integráciu**

Najlepšieho výsledku pri budovaní Spoločného prostredia pre zdieľanie informácií pre „námornú oblasť“ EÚ možno dosiahnuť prostredníctvom nehierarchického technického rámca systémov námorného monitorovania a lokalizácie. Architektúra takéhoto riešenia by sa mala navrhnuť ako efektívna interakcia jednotlivých informačných vrstiev s cieľom umožniť zlepšenie užívateľsky definovaných prehľadov. Systémová architektúra musí okrem iného umožniť zber, integráciu, analýzu, šírenie a riadenie dát pri náležitej úrovni decentralizácie, v závislosti od bezpečnostných záujmov (napr. spravodajské služby) a v súlade s nariadeniami o ochrane dát, medzinárodnými pravidlami a funkčnými požiadavkami. Existujúce systémy by mali byť využité čo najlepšie.

4.2.1. *Otázky, ktoré je potrebné zvážiť*

- (1) *Interoperabilita a prepojenie systémov:* Namiesto koncentrovania informácií do jednej databázy by mala každá užívateľská komunita sprístupniť svoje dáta skupinám užívateľov, ktoré ich potrebujú a sú oprávnené dostať ich. Tak by sa každá užívateľská komunita stala vydavateľom vlastných informácií a zároveň príjemcom informácií zverejnených inými užívateľskými komunitami na základe „opodstatnenej potreby

¹² Smernica Rady 2002/59/ES zmenená a doplnená smernicou 2009/17/ES čl. 22a

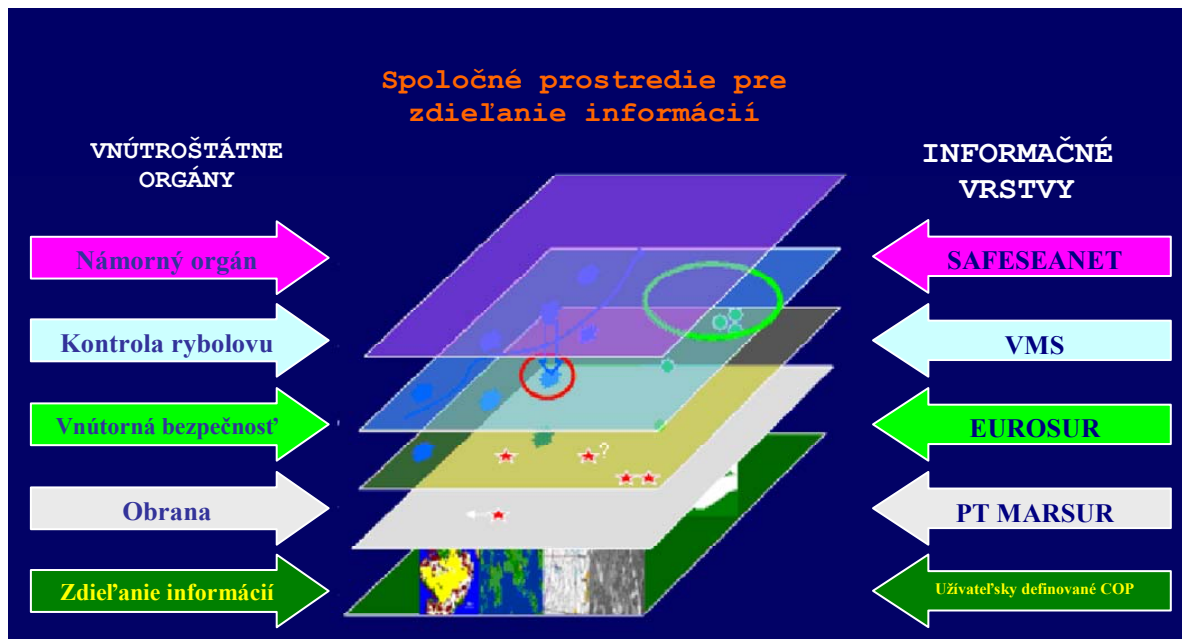
informovanosti“. Navrhovaná architektúra by mala umožniť využitie informácií prostredníctvom spoločných štandardov a umožniť všetkým užívateľom dôverovať získaným informáciám pri zachovaní prístupu len pre oprávnených užívateľov.

- (2) Použitie systému Spoločenstva: Pre niektoré kategórie informácií je jednoduchšie a menej nákladné zbierať a šíriť informácie centralizovaným spôsobom. Systém Spoločenstva SafeSeaNet by sa mal používať všetkými relevantnými užívateľskými komunitami a ďalej rozvíjať, aby fungoval ako hlavná platforma na výmenu informácií v námornej oblasti EÚ s ohľadom na oznámenia o vstupe do a o opustení prístavu, o nebezpečných tovaroch, o námornej bezpečnosti, informácie o incidentoch a nehodách, AIS, LRIT a monitorovanie znečistenia. Správu a ďalší vývoj systému vykonáva Komisia, ktorej pomáha Riadiaca skupina na vysokej úrovni pre SafeSeaNet ako to vymedzuje smernica 2002/59/ES.
- (3) Použitie sektorových systémov na zdieľanie utajovaných informácií: Avšak pre niektoré kategórie informácií ako napríklad utajované informácie, informácie, ktoré sú citlivé z hľadiska bezpečnosti (napr. spravodajské informácie súvisiace s vnútornou bezpečnosťou a obranou) je potrebné presadzovať sektorový prístup na zaistenie bezpečnostných záujmov príslušných užívateľských komunit alebo príjemcov. V podstate by mali byť informácie patriace do týchto kategórií vymieňané na základe „opodstatnenej potreby informovanosti“ len v rámci príslušnej užívateľskej komunity. V prípade potreby a pokiaľ je to vhodné môžu tieto informácie byť zdieľané s ďalšími užívateľskými komunitami alebo príjemcami na národnej úrovni v súlade s právnymi predpismi, ako aj s ďalšími členskými štátmi používajúcimi systémy Spoločenstva.
- (4) Regionálne prístupy: Členské štáty by mali zvážiť vytvorenie prostriedkov na vypracovanie spoločného situačného povedomia o legálnych a ilegálnych aktivitách na mori s cieľom prispieť k zlepšeniu regionálnej schopnosti reakcie.

4.2.2. Odporúčania

- (1) Technický rámec: Pri plnom zohľadnení právomocí vnútroštátnych orgánov ustanovených vnútroštátnou legislatívou a legislatívou Spoločenstva by sa mala navrhovaná architektúra vytvoriť ako nákladovo efektívne prepojenie jednotlivých informačných vrstiev, založená na interoperabilite a spoločných štandardoch. Informačné vrstvy by mali užívateľovi poskytnúť najlepšie technické riešenie na prístup k informáciám, účinné získavanie údajov, korelačné procesy a harmonizované kritériá na detekciu normálnych a abnormálnych postupov. Na tento účel sa musia dohodnúť interoperabilné dátové modely a štandardy na zaobchádzanie s dátami a je tiež potrebné vytvoriť bezpečné komunikačné linky medzi relevantnými užívateľmi dát, založené vopred určených prístupových právach.

Príklad nehierarchických informačných vrstiev:

Zber, syntéza, analýza a šírenie informácií sa môže vykonať nasledujúcim spôsobom:

- **Zber:** Použitím rovnakých nástrojov (umiestnených na zemi, satelitov, senzorov) je možné zamedziť viacnásobnému zberu informácií, určených na šírenie, napríklad vojenskými a civilnými orgánmi.
 - **Syntéza:** Syntéza dát môže vyplniť informačné medzery a znížiť neistotu pri informáciách získaných z rôznych zdrojov.
 - **Analýza:** Analýza bezpečnostnej citlivosti by sa mala vykonať oddelene.
 - **Šírenie:** Osoba s rozhodovacou právomocou by mala dostať správne informácie v pravý čas. Prístup k informáciám vyžaduje patričné povolenia.
- (2) Interoperabilita a spoločné štandardy: Navrhovaná architektúra tiež vyžaduje najlepšie technické riešenie synchronizácie služieb, zabezpečenia kvality dát a štandardných metodológií na výmenu dát a terminológie, založených na najlepších postupoch. Popisovaná potreba je mimoriadne dôležitá na zabezpečenie súdržnosti medzi akciami vykonanými EÚ a našimi susedmi, predovšetkým v spoločných regionálnych moriach.
- (3) Agentúry EÚ: Relevantné agentúry EÚ zohrávajú dôležitú podpornú a koordinačnú úlohu v rámci jednotlivých užívateľských komunít. Mohli by tiež slúžiť ako centrá na výmenu informácií, pokiaľ je to vhodné.

4.3. Zásada 3: Výmena informácií medzi civilnými a vojenskými orgánmi

Spravodajské informácie by sa mali zdieľať medzi civilnými a vojenskými orgánmi s cieľom predchádzať duplikovaniu a znížiť náklady. Na umožnenie dvojsmernej výmeny informácií je potrebné vytvoriť spoločné štandardy a procedúry na prístup k relevantným informáciám a

ich použití, při respektování specifických účelů a základních povolení civilních a vojenských orgánů.

4.3.1. Otázky, které je třeba zvážit

- (1) Podpora ozbrojených sil členských států při civilně vedených operacích, zaměřených na námorní bezpečnost a vnitřní ochranu je důležitá a vyžaduje zlepšenou interoperabilitu a připojení mezi relevantními aktéry, s ohledem na poslání a pravomoci národních, regionálních nebo mezinárodních orgánů jako to určují právní předpisy členských států a Společenstva. Podobně mohou být data získané civilním sektorem nápomocné při vojenských operacích.
- (2) Uplatňování právních norem členských států a Společenstva vyžaduje pravidla a schopnosti na operace na širém moři. Technologie jako například zber a analýza satelitních snímků s vysokým rozlišením, letecké hlídkování, operace prostředků bez posádky, zachytávání a analýza podvodných zvuků, které jsou typickými obrannými kapacitami, jsou považovány za stále hodnotnější pro civilní využití. Civilní uživatelské komunity mohou poskytnout obranné komunitě značné množství relevantních informací na základě Společného prostředí na sdílení informací pro uznané zobrazení moří.

4.3.2. Doporučení

- (1) Zlepšená koordinace: na dosažení vyšších zmíněných cílů při vývoji společného prostředí pro sdílení informací by měla být zřízena užší koordinace mezi Evropskou komisí, členskými státy a partnery, kterých na tyto účely může stanovit Evropské obranné společenstvo. Přenesení zlepšené koordinace do směřování politiky bude vykonáno při plném respektování právních rámců jednotlivých uživatelských komunit.
- (2) Lepší využití nástrojů na dozor mezi skupinami uživatelů: Na účely námorního dozoru by autorizovaní civilní a vojenscí uživatelé měli být oprávněni zadávat úlohy a získávat data z evropských nástrojů na dozor. Na technické úrovni to vyžaduje společná pravidla na sdílení, sestavování a prezentaci informací individuálním uživateli, pokud je to třeba.
- (3) Data získaná z vesmíru: Evropa je rozhodnutá vyvinout vlastní operační kapacity na pozorování Země prostřednictvím programu Globálního monitorování životního prostředí a bezpečnosti (GMES). Zlepšení přehledu o situaci na moři s využitím vesmírných prostředků může podpořit operace vykonávané civilními a vojenskými orgány, jako například monitorování námorní dopravy, monitorování znečištění moří a boj proti ilegálním aktivitám na moři. Už dnes je využití pozorování z vesmíru na monitorování znečištění moří součástí systému CleanSeaNet, převáděného agenturou EMSA. Tímto problémem se také věnuje program, přispívající k bezpečnostním aplikacím v oblasti dozoru nad vnějšími hranicemi EU a podpoře vnějších akcí EU.

4.4. Zásada 4: Osobitné právne predpisy:

Prekážky pri výmene dát získaných monitorovaním a dozorom na účely zriadenia spoločného prostredia na zdieľanie informácií by mali byť identifikované v právnych predpisoch EÚ a členských štátov. Pri odstránení týchto prekážok sa musí okrem iného zväziť otázka rešpektovania dôvernosti dát, otázka intelektuálnych vlastníckych práv a ochrany osobných údajov ako aj vlastníctvo dát v súlade s vnútroštátnym a medzinárodným právom.

4.4.1. Otázky, ktoré je potrebné zväziť

- (1) Spracovanie osobných údajov: Jednotlivé činnosti uvedené v predchádzajúcich častiach sa môžu vzťahovať aj na spracovanie osobných údajov. Princípy právnych noriem vzťahujúcich sa na ochranu osobných údajov uplatniteľných v Európskej únii musia byť v rámci spoločného prostredia pre zdieľanie informácií dodržané¹³. Osobné údaje by mali byť získavané na legitímny účel a použité a sprostredkované na účel, ktorý je zlučiteľný s pôvodným účelom zberu.
- (2) Požiadavky dôvernosti: Zdá sa že značné množstvo dát získaných pri námornom dozore je zaraditeľných do kategórie (komerčne) dôverných a je potrebné s nimi zaobchádzať odpovedajúcim spôsobom. Pokiaľ sa týka dôvernosti, je základnou prekážkou jasná formulácia ustanovení o dôvernosti v niektorých z kľúčových nástrojov relevantných pri monitorovaní a vykonávaní dozoru. V dôsledku toho bude na spracovanie a následné sprostredkovanie tohto typu dát potrebné zabezpečiť aby boli príjemcovia rovnako viazaní povinnosťou zachovať dôvernosť a služobné tajomstvo, podobne ako v prípade súčasných ustanovení pre LRIT.
- (3) Zdieľanie informácie medzi civilným a vojenským sektorom: S ohľadom na možnú výmenu informácií a dát medzi rôznymi orgánmi, vrátane vojenských, je potrebné ďalej skúmať ako môže byť zabezpečená integrita utajovaných informácií, dôverných obchodných dát, informácií súvisiacich s kriminálnym vyšetrovaním a ochrana osobných údajov.

4.4.2. Odporúčania:

- (1) S cieľom zabezpečiť právnu istotu všetkých zúčastnených aktérov sa navrhuje aby akékoľvek mechanizmy na cezhraničnú výmenu dát z viacerých existujúcich databáz boli podriadené jasnému právnemu rámcu na základe „opodstatnenej potreby informovanosti“, v ktorom bude vymedzený aspoň charakter príslušných dát, kapacity poskytovateľov dát, účely a metódy výmeny a potenciálni príjemcovia dát a ktorý bude tiež zahŕňať potrebné bezpečnostné štandardy s ohľadom na dôvernosť a bezpečnosť určitých dát a ochranu osobných údajov, kde je to relevantné a pri vzatí do úvahy existujúcich právnych predpisov a operačných systémov na úrovni EÚ.

13 Smernica 95/46/ES o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31) a vnútroštátne ustanovenia implementujúce túto smernicu. Nariadenie (ES) č. 45/2001 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.01.2001, s. 1); Dohovor Rady Európy o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov z 28. januára 1981 (ETS 108). Dohovor je doplnený dodatočným protokolom k dohovoru týkajúceho sa dozorných orgánov a cezhraničných tokov údajov (ETS 181, 8. novembra 2001) a odporúčaním Rady Európy č. R (87) 15 zo 17. septembra 1987 ktorým sa upravuje používanie osobných údajov v oblasti polície.

- (2) Spracovanie osobných údajov na vojenské účely, účely národnej bezpečnosti a pri presadzovaní kriminálnych právnych noriem v súčasnosti zostáva mimo všeobecného právneho rámca na ochranu dát. Avšak ochrana dát môže byť predmetom ad hoc úpravy v prípade špecifických právnych nástrojov v týchto oblastiach, na úrovni členských štátov aj Spoločenstva¹⁴. V dôsledku toho budú potrebné ďalšie bezpečnostné záruky v prípade, že bude predpokladané zdieľanie osobných údajov medzi orgánmi, na ktoré sa vzťahuje existujúci právny rámec na ochranu dát (napr. orgány pre dohľad nad rybolovom) a orgány, na ktoré sa v súčasnosti tento rámec nevzťahuje (napr. vojenské orgány, orgány národnej bezpečnosti).

5. VYHLIADKY DO BUDÚCNOSTI

Dokument *Hlavné zásady pre vývoj spoločného prostredia pre zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ* si kladie za cieľ spustiť proces uvažovania na úrovni členských štátov a EÚ. Táto práca si vyžiada zahrnutie všetkých užívateľských komunít, aby bolo možné identifikovať ich potreby a politické možnosti na splnenie týchto potrieb. V tomto smere útvary Komisie spolupracujú so skupinou Wise Pen Team Európskej obrannej agentúry v rámci ich mandátu na vypracovanie správy o námornom dozore.

V tomto rámci sa navrhuje nadviazanie trvalej a štruktúrovanej spolupráce medzi jednotlivými aktérmi v civilnej a vojenskej oblasti členských štátov EÚ s cieľom nájsť inovatívne riešenia v danom právnom rámci. Navrhovaná koordinácia by mohla prispieť k zlepšenej interoperabilite a prepojenosti medzi existujúcimi civilnými a vojenskými systémami.

Navrhuje sa aby práce smerom k vývoju spoločného prostredia na zdieľanie informácií boli vykonané v rámci expertnej skupiny pre integráciu námorného dozoru v súlade s inými prácami v sektorových skupinách a výboroch v rámci ich respektívnych právomocí. Expertná skupina by sa zamerala na systémovú architektúru na výmenu informácií medzi jednotlivými sektorovými systémami s prihliadnutím na existujúci právny rámec a preskúmala by procedurálne a technologické prekážky zdieľania informácií.

Budovanie spoločného prostredia pre zdieľanie informácií by nemalo žiadnym spôsobom obmedziť vývoj existujúcich a plánovaných sektorových informačných systémov, vrátane ich vývinu, pri vzatí do úvahy potreby interoperability umožňujúcej výmenu informácií s ostatnými relevantnými systémami.

S použitím opakovaného prístupu môžu byť Hlavné zásady zrevidované, predovšetkým na základe výsledkov nasledujúcich troch projektov, ktoré sa vykonajú s cieľom vyhodnotiť schopnosť užívateľov z jednotlivých členských štátov a užívateľských komunít vymieňať si informácie:

- (1) Pilotný projekt na integráciu námorného dohľadu v Stredozemnom mori a jeho atlantických prístupových trasách¹⁵. Poslaním dvojročného projektu je otestovať schopnosť šiestich členských štátov v regióne vymieňať si spravodajské informácie

¹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach, Ú. v. EÚ L 350, 30. 12. 2008, s. 60.

¹⁵ Výzva na predkladanie návrhov MARE/2008/13

vzťahujúce sa na ochranu hraníc, boju proti pašovaniu narkotík, boju proti terorizmu, boju proti pašovaniu ilegálnych tovarov a prevencii znečistenia morí. Očakáva sa, že projekt začne na konci roku 2009.

- (2) Pilotný projekt na integráciu námorného dohľadu v úmorí severných európskych morí¹⁶ s podobnými cieľmi a trvaním ako vyššie spomínaný pilotný projekt v Stredozemnom mori.
- (3) V rámci pracovného programu na rok 2010, ktorý je súčasťou siedmeho rámcového programu pre výskum a rozvoj (téma bezpečnosť), bola uverejnená výzva na predkladanie návrhov demonštračného programu zameraného na integráciu, validáciu a predvádzanie riešenia systémov zo systémov pri dozore nad námornými hranicami vo veľkom meradle. Hlavnými problémami je odhalenie malých plavidiel, syntéza informácií na odhalenie anomálií, interoperabilita a dostupnosť. Riešenie by sa malo otestovať vo vybranej oblasti vonkajších námorných hraníc a ukázať z technického hľadiska cestu pri vývoji spoločného prostredia na zdieľanie informácií pre námornú oblasť EÚ. Okrem toho, ako súčasť témy FP 7 vesmír, bola uverejnená výzva na predkladanie návrhov na vývoj predoperačných GMES servisných kapacít na námorný dohľad.

Zoznam ďalších iniciatív EÚ relevantných pre integráciu námorného dohľadu je možné nájsť v pracovnom dokumente útvarov Komisie priloženom k Oznámeniu.

6. ZÁVERY

Integrovaný prístup k námornému dohľadu by mal zlepšiť efektivitu orgánov zodpovedných za aktivity na mori sprístupnením ďalších nástrojov a informácií potrebných na vykonávanie ich úloh. Tento prístup by mal zlepšiť efektivitu operácií a znížiť prevádzkové náklady. Potenciálne úspory na úrovni EÚ sú značné vzhľadom na rastúcu potrebu odhaliť, identifikovať a zachytiť ilegálnu imigráciu, ilegálny rybolov ako aj na potrebu prevencie nehôd na mori, ochrany životného prostredia a uľahčenie obchodu. Výhody plynúce z popísaného procesu pozitívne ovplyvnia národnú bezpečnosť, námornú bezpečnosť a ochranu, ochranu morského životného prostredia, kontrolu hraníc a presadzovanie práva vo všeobecnosti.

Komisia preto vyzýva Radu, Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov aby:

- Podporili ciele predložené v tomto Oznámení.
- Podporili navrhnutý prístup v rámci svojich kompetencií.

¹⁶ Výzva na predkladanie návrhov MARE/2009/41